

Előfizetési árak:

Egész évre . . . 10 frt — kr.
Félévre . . . 5 » — »
Negyedévre . . . 2 » 50 »
Egy hóra . . . — » 85 »
Egyes szám ára 4 kr.

Kiadóhivatal:

PÉCSETT, Mária-utca 1. sz.
a kir. itélőtábla épületével
szemben,
hová az előfizetések és a
lapszétküldésére vonatkozó
főszólalások intézendők.

PÉCSI FIGYELŐ

POLITIKAI NAPILAP.

Szerkesztői iroda:

PÉCSETT, Mária-utca 1.
a kir. tábla átellenében,
hová a lap szellemi részét
illető minden közlemény in-
tézendő.

Kéziratot vissza nem adunk.

Hirdetéseket

a kiadóhivatal vesz föl.

Delegáció nélkül.

Pécs, 1899. szeptember 11.

Ausztriában a látszat kedvéért ugyan még kísérleteznek a parlamenti pártok kibékítésével, hogy a delegáció megválasztását biztosíthassák, valójában azonban már letettek annak reményéről is, hogy ez a kísérletezés eredményre vezethessen, hisz Chlumetzky közvetítéséről is kénytelenek elismerni, hogy az teljes fiasóval járt s így Thun gróf az uralkodó előtt is bizonyította, hogy Chlumetzky sem képes többet elérni, mint ő.

Az az eshetőség tehát, a melynek bekövetkeztét előre látta minden helyes érzékű szemlélő, hogy t. i. az osztrák parlament nem fog delegációt választani, már az osztrák államférfiak szemében is kezdi az elkerülhetetlen bizonyosság jellegét magára öltetni s ha a világ előtt azt a látszatot akarják is föltüntetni, mintha másra se gondolnának, mint a pártok kibékítésére, a kulisszák mögött mégis lázasan tanakodnak azon, hogyan lehetne a mostani közösügyes állapotot a hatvanhetes törvényben előirt intézési mód csődje után is érintetlenül föntartani.

Akármilyen módozatot találjanak is föl erre nézve, az csak a magyar törvényhozás hozzájárulásával lenne keresztülvihető s azért az képezi legnagyobb gondjukat, hogyan lehetne a magyarok szemébe port

hinteni, hogy ezekkel akkor, mikor a hatvanhetes törvény nyakát kitekerik azzal, hogy föntartják Magyarországnak ebben foglalt egész lekötöttségét, de kidobják belőle a magyar állam különállásának minden biztosítékát, elhitessék azt, hogy még nyertek is az önállóságban, mert hát a közös ügyekről is „önállóan intézkedhetnek“, mint a közös vámterületről.

Találtak is erre nézve már egy képtelen álokoskodást, amely tetszetősen demonstrálja a mások fejével gondolkozni szerető opportunisták előtt, hogy milyen óriási nyereség lesz az ránk nézve, ha mi az osztrák alkotmányos tényezők hozzájárulása nélkül egymagunkban is föntarthatjuk a közös ügyeket s ezzel megmentjük a „birodalom nagyhatalmi állását“.

Osztrák delegáció hiányában — így szól a legújabb képtelen doktrina — a magyar delegáció megbízatása a közös ügyek intézése körül visszaszáll a magyar országgyűlésre, mert hisz a delegáció ettől nyeri megbízatását. A magyar országgyűlés aztán a visszakapott megbízatás alapján maga intézkedik a közös ügyekben ugyanazzal a jogkörrel, a melyet a törvény a delegációra ruház. Ezzel a közös ügyek Magyarország részéről törvényesen el lesznek intézve; Ausztria részéről pedig, ha az osztrák parlament hasonló módon nem intézkedik, intézkedik a császár a 14-ik §. alapján, amely szintén kiegészítő részét képezi az

osztrák alkotmánynak, senki sem mondhatja hát, hogy a 14-ik §. alapján történt intézkedés nem alkotmányos.

Igazán érthetetlen az a cinizmus, a melylyel a kormánypárti sajtó — valószínűleg nem a maga fejétől, hanem fölsőbb sugalmazásra — az ilyen képtelenséget mint a törvénynek teljesen megfelelő kibontakozási módot elfogadásra ajánlani merészkedik a közvéleménynek.

Hát ha a magyar delegáció a közös költségvetést nem tárgyalhatja osztrák delegáció nélkül, mert a törvény szerint „Magyarország ő felsége többi országainak csak alkotmányos képviselővel léphet bármilyen közös viszonyokra nézve érintkezésbe s a közös ügyek kezelésénél ezek alkotmányszerű befolyását nem mellőzheti“, akkor ugyan honnét venné a magyar országgyűlés azt a jogot, hogy a közös ügyekben egyoldaluan, az osztrák tartományok alkotmányszerű befolyása nélkül intézkedjék?

Aztán hogyan lehetne az Ausztriában császári rendelettel intézett közös ügyeket az osztrák tartományok alkotmányszerű befolyásával intézetteknek tekinteni, mikor a magyar törvény erre kifejezetten azoknak az országoknak *alkotmányos képviselőt* ismeri el csak illetékes fórumnak és a mikor az osztrák alkotmány a 14. §. alkalmazását a közösügyek intézésére egyenesen kizárja?

A „Pécsi Figyelő“ tárcája.

Mucsonyiék.

Mucsonyi Nagy Bertalan udvarházának oszlopos tornácán állt. Szépen érett pipáját keményen szorítá fogai közé, izmos kezeit ökökre szorítva tartá a párkányszaton, szemei mérgesen nézték végig a vidéket, melyen tombolva száguldott végig a vihar. Recsegték a gyümölcsesrel telt fák, ropogtak a letört ágak, a virágos vetés hullámozott a szél ostora alatt. Az eget sötét, zöldes felhők borították. A vihar zenéjébe szomorúan hangzott a távoli falusi templom harangjainak kongása, de mindez el nem nyomta a vig muzsikaszót, mely az udvarház szobaiból hangzott. Egy óriási dőrej reszkedteté meg a tájat s utána megeredt a jégeső. Kopogott a házteteje s nagyokat ugorva pattogott róla a galambtojás nagyságu jég-szemek tömege, mely mintha dezsából zudítának, oly sűrűn hullott a nagy áldást ígérő vidékre.

Egy negyedóra mulva mintha ketté vágták volna, elült a vihar. A nyugodni menő nap bucsupillantást vetett a szivárványos égre, a fehér földre, melyet sűrűn heverő jég-szemek borítottak.

— Menjünk mulatni! — Szólt Mucsonyi Nagy Bertalan, földhöz vágva drága, szépen

érett pipáját, mely ezer darabra törve patogott szét, megfenyegette izmos öklével az eget és befordult a házba, hol járta a zene, a tánc.

A tágas teremben ugyancsak jól mulattak, észre sem vették, hogy mi történt odakint?

Midőn az öreg belépett, épen csárdást húztak Fáráo ivadékai s mostoha leánya, a büszke Matild, Kerédi Petivel, a tess tüzérhadnagygyal járta a magyar szót, a társaság élénk dicséretei mellett. A mama gyönyörrel legeltette szeméit a páron, kiket minden áron össze akart boronálni, egyszer össze is vezett a férjével, ki bátorkodott megemlíteni, hogy Matild a hadnagy urral nagyon is sokat foglalkozik.

— Mi gondja rá, ő az én lányom, törődjék a maga Marcsájával, így hívták az öreg édes lányát, kit ugyancsak lenéztek, mert egyrészt szebb is volt, mint mostohatestvére, másrészt, mert inkább szeretett a gazdaság után nézni, mint zongorázni, lawn-tennis játszani, meg tudom is én miféle elegáns játékban részt venni. El is nevezték Marcsának.

Az öreg végig nézett a társaságon. Felesége mellett az alispánné és néhány földbirtokosné ült. Ezekből jobbra néhány léhűtő udvarolgatott a lányoknak, balra pedig az alispán, egy kapitány, néhány földbirtokos állt, kik a kártyaszobából jöttek át a táncot nézni.

Midőn az öreg jól végignézte, az egész

társaságot, nagyot kacagva az alispánhoz ment s azt karonfogva így szólt:

— Ej, jertek mulatni — s tovább kacagott.

Felesége, ki született báróné volt, mérges pillantásokat vetett felé, mit észrevevén az öreg, még jobban kacagott. Jókedvű gyerek volt mindig s sohasem esett kétségbe s most, midőn tudta, hogy a jég teljesen tönkretvert mindent, hitelezői, kiket csak a jó vetés reményével biztatott, mindenét el fogják árverezni s nem marad semmije — nem hogy busult volna, hanem rá gondolva arra, minő szemeket meresztene kedves felesége, leányával együtt, kik okai voltak fényüzsükkel az eladósodásnak, ha megperdül a dob, hogy mily érdekes lesz, ha az alispánhoz így szól: No komám, nevezd ki dijnoknak, hogy a híres Mucsonyi Nagy Bertalan, hetedhét varmegyében híres gentry, dijnok, Sanyaru Vendel lesz, ezen ő csak kacagni tudott.

— Paraszt. — Gondolá magában a felesége.

Bertalan vállat vont s átment a másik szobába, hol egyik szögletben Mariska ült, halkán beszélgetve Endey Lajcsival, kinek apja kasznár volt Bertalannál.

— Hát ti együtt sugtok-búgtok, — szólt az öreg. Nem tetszik talán a társaság?

— Óh apuska, mi nem tetszünk nekik. Tudod, mi csak olyan parasztok vagyunk.

— Te kis golyhó. Majd adják ők még

Halva született, mert úgy a magyar törvényvel, mint az osztrák alkotmányval homlokegyenest ellenkező idea, hogy a közös ügyeket a magyar országgyűlés tárgyalja s Ausztriában császári rendelettel intézzék. Ez az intézési mód nemcsak az osztrák állapotok fölfordulását tenné még teljesebbé, mert újabb sérelmét képezné alkotmányuknak, hanem Magyarországon is az osztrákhhoz hasonló zavarokat idézne föl, mert nemcsak a függetlenségi párt leghevesebb ellenzésével találkozánk, hanem ellenzékbe kergetné a hatvanhetes kiegyezésnek ama híveit is, akik nem azért esküsznek Deák Ferenc művére, mert az biztosítja nekik a hatalom birtokát, hanem azért, mert meg vannak győződve róla, hogy ez a mű csak addig képes Magyarország államiségét biztosítani, míg az teljes érintetlenségében tartatik fenn.

Az ilyen magyarországi fölfordulás veszedelmét érzik is azok, a kiknek szemében nem Magyarország külön államiségének érvényesülése, hanem a „birodalom nagyhatalmi állása“ a fő és döntő szempont. Ezért hát egyéb módozatok után is kutatnak s e kutatásaik közben már arra is rájöttek, hogy ha nem lesz osztrák delegáció, akkor a közös ügyek is úgy intéztesse, mint a kvótadöntés a kvótagegyezés meghiusulása eseteiben. Állapítsa meg ő felsége a közös költségvetést is a státuskvó alapján, mint megállapította már két ízben a kvótát.

Ime az osztrák „fortwursteln“ politikája, amely bántó világosságot vet arra a jövőre is, amely ránk várakozik akkor, ha a hatvanhetes közösügyeket minden áron föntartjuk akkor is, a mikor ez csak a törvény alkotmányos garanciáinak keresztültörésével lenne lehetséges.

Ha a törvényben előírt intézési mód

delegáció hiányában nem lehetséges s ha a magyar törvényhozás egyoldalú intézkedését, Ausztriában pedig a 14. §. alkalmazását szintén nem lehet elfogadtatni a magyarokkal: akkor döntsön hát az uralkodó s a magyar országgyűlés állítsa be költségvetésébe az uralkodó által megállapított közös költségnek azt a részét, amely Magyarországra a szintén uralkodói döntéssel megállapított kvóta arányában esik.

Hát ez csakugyan kényelmes megoldási mód lenne, de tudunk ennél még kényelmesebbet is: állapítsa meg az uralkodó nemcsak a közös, hanem az egész magyar költségvetést is, akkor az országgyűlésnek ezzel sem kell vesződnie. Joga ehhez is csak annyi lenne, mint a közös költségvetés megállapításához.

Ha elfogadjuk a bécsi udvari pártnak azt az álláspontját, hogy a közös ügyeknek akkor is meg kell maradniok, ha azok a hatvanhetes kiegyezés keretében nem intézhetők, akkor elfogadjuk azt is, hogy a hadsereg és külképviselet ügyei, ha más-kép nem megy, az egész osztrák-magyar monarchiában az uralkodó abszolút intézési körébe jussanak.

Addig azonban még sok víz fog folyani a Dunán, mert van ám még Magyarországon elég tekintélyes számu kormányparti politikus is, aki az engedékenységekben a hatvanhetes kiegyezésen túl semmi szín alatt nem megy. Ezek nézetét tolmácsolja a kormányparti „Politikai Hetiszemle“, mikor az osztrák delegáció hiányában bekövetkezendő helyzetről ilykép nyilatkozik:

„Ha az osztrák delegáció megválasztása többé nem lehetséges, mi következik akkor? Mindenekelőtt az 1867-iki kiegyezés és annak államjogi intézményei megszűnnek és bekövetkezik az 1867. előtti állapot. Ránk nézve ez csak az 1848-iki

törvények teljes visszaállítását jelentheti. Mert mi a közösügyeket sem szaporítani, sem azok kezelési módjának megváltoztatását nem engedhetjük. Arról az elvi alapról, a melyre Deák Ferenc és Andrassy Gyula gróf helyezkedett, lelépni nem fogunk, mert akkor egy olyan veszedelmes lejtőre kerülnénk, a melyről többé visszatérés nincs. Ezen a lejtőn pedig csak állami és nemzeti önállóságunk vesztének örvényébe gurulhatunk. Már pedig legelső érdekünk, hogy éljünk. Életben maradjunk. Az már másodrangú kérdés ezen egzisztenciális kérdés mellett, hogy miképen leszünk meg Ausztriával. Ennélfogva egész tisztában állhat előttünk, hogy nekünk az 1848-iki alkotmány sáncai közé kell visszavonulnunk, ha az 1867-iki kiegyezés és annak közösügyes intézményei csődbe kerültek.“

Erzsébet királyné emléke.

— Saját tudósítónktól. —

Pécs, 1899. szeptember 11.

Mikor verőfényes napon hirtelen villám csap le, úgy remegtette meg szívünket most egy esztendeje az a hír, hogy a nemzet bálványja, személfénye távol idegenben gyilkos kéz áldozataul esett.

Nincs olyan meseszöveg, a ki a mi királynénk életéhez hasonló bűbajos mesét mondani tudna és nincs az a drámaíró, a ki művét oly merész fordulattal befejezni mernék, mint a minő tragikus végbefejezést nyert az ő életének története a valóságban.

Kezdődik a mese a világ legszebb hercegkisasszonyával, a kit rejtve tartanak, mert még nem az eladó leányok sorába való, de a kibe egy hatalmas monarka belészeret, feleségül vesz és nagy pompával viszi rezidenciájába.

Ott megtudja, hallja és érzi, hogy a rezidencián kívül is van egy nagy világ, mely a monarka jogára alá tartozik, de a

alább is, — felelte az öreg s megsimogatta az orcáját, mely a szokottnál jóval pirosabb volt, minek okát Lajcsi legjobban tudhatta.

— No hát csak mulassatok gyerekek — folytató Bertalan és elindult, de megint visszatért.

— No öcsém, hogy mint van a szénánk?

— Minden percben várom a kinevezésemet.

— Az már igaz, hogy soha okosabbat nem tett apád, mint mikor jogot végeztetted veled, — mondá az öreg és elment. Alig tette ki a lábát, a szép szőke baba már az ifju nyakán csüngött s igyekezett az elmúlt percek helyrehozni.

* * *

A mit Bertalan bácsi előre megjósolt, bekövetkezett. Elárverezték a birtokát s ő bement a városba és írnok lett a megyénél. Két kis szobát vett ki s ott lakott az ő kis Mariskájával s mondhatom, egyik sem busult. Felesége, a kinek volt egy kis félre tett pénze, leányával szintén a városba költözött, de férjéről többet hallani sem akart. Midőn az öreg elmondta neki, hogy majd szerényen élhetnek, hidegen válaszolt:

— Bolond ön, egy báró Naphegyi leány nem kompromittálhatja a nevét. Mi elfogunk válni, uram.

— Ugy is jól van — felelé az öreg.

A bárónő nagyon bizott a gazdag Keredy Peti tüzérhadnagyban, de bizony a mily nagyon bizott, oly nagyon csalatkozott. Az, midőn megtudta a katasztrófát és hogy a bárónő leányával a városba költözött, fűt-fát

megmozgatott s eltétette magát Bécsbe s úgy elschwenkolt eddigi garnizonjából, mintha egyebet se tanult volna egész életében schwenkungnál.

Endrei Lajcsi, kit közigazgatási gyakoronoknak neveztek ki, továbbra is eljárt az ő kedves Mariskájához, menyasszonyához. Egyszer aztán megtörtént vele a ritka szerencse, hogy a vén, fősvény Mihály bácsi, Feri nagybátyja (püspök vagy mi volt) egyet gondolt és meghalt, annyi pénzt hagyva unokaöcsésére, melyre az öreg Bertalan azt mondta:

Tyűh öcsém, ne beszélj oly bolondot, nincs is annyi pénz a világon.

Az elárverezett birtokot, melyet az egyik hitelező cég vett meg, visszaváltották s ismét vig zenező hangzott az udvarházban, melyben lakodalmát tartá a legboldogabb pár.

A bárónő most már szívesen visszatért volna s irt is az öregnek, — de csak ennyit válaszolt:

— Bolond ön, egy Mucsonyi Nagy Bertalan nem kompromittálhatja a nevét. Mi elváltunk, asszonyom.

* * *

Nyári alkony volt. A nyugvó nap bucsu-sugarakat vetett a gazdag rónára, sugarai meg-aranyozták az udvarházat, melynek tornácán az öreg és a két boldog fiatal ült.

— Ma egy éve volt az a szerencsétlen nap, — mondá az öreg sóhajtva.

— Ej, apuska, — mondá nevetve a kis menyecske, — mit gondol reá, nem jóra fordult-e minden?

— Jóra, jóra, mégis az én károm megmaradt.

— Ugyan már mi? Hát nem megvan a birtokunk, jobb karban, mint valaha.

— Birtok, birtok, — sóhajtott az öreg, — az megvan, de az a szépen érett pipa, mit akkor mérgemben a földhöz csaptam, nincs meg s nem is lesz meg soha.

A kis menyecske, ki férje ölén ült, valamit sugott urának, ki helyeslőleg bólintott. Az összecsókolta és lefutott s csakhamar visszatért.

— No, hogy ne busuljon apuska, itt van a pipája, de születésnapjára aztán nem kap semmit.

Az öreg csak elbámult.

— Hm. Szakasztott olyan. Ejnye, hogy lehet az. Istók ügye ugyanaz a pipa. S milyen jól szelel. Nem értem ezt a dolgot. Hiszen a földhöz csaptam s szét is tört ezer darabra.

— Ne törje már a fejét rajta, Lajcsié volt, kinek megtetszett az apuska pipája s ő is vett egy olyat nemsokára rá, ahogy apuska vette és kiszitta s most magának adja, mert nem szabad neki többet dohányozni.

— No öcsém, derék gyerek vagy, de azért le ne mondj a dohányzásról.

— Csókolja meg, — kiáltott a menyecske. Az öreg megcsókolta.

— Ej, tud is maga ahhoz, — szóló és félretolta az apját és egy csattanós csókot cup-pantott édes ura ajkára.

— Te kis édes, — szóló és befutott a házba az estebéd után nézni; dala kihangzott a tornácra s egyesült a tücskök ciripelésével, a bokorban csattogó fülemilék énekével.

St. L. J.

hol a nép, a nemzet a rossz tanácsadók cudarságai miatt leigázva nyög, nem zúgolódik, nem panaszkodik, nem is jajveszék, de visszafojtott lélekzettel várja a jobb idők hajnalhasadását, a már egyszer lerázott, széttéptet bilincseknek újra lehullását.

Szive e nemes, jóságos szív sugallatának engedve érdeklődni kezd a királyné a leigázott nemzet sorsa felől: megtanulja nyelvét, megismeri történetét, nagy erényeit és önfeláldozó szeretetét azok iránt, akik viszont szeretik. És folyton szeméi előtt lebeg a magyar nemzet történetének egy fényes lapja, melyen áll, hogy: »Életünket és vérünket a királynőért, Mária Teréziáért.«

És aztán következnek a felséges férjére a rossz tanácsadók által teremtett kétségbejítő helyzetek. Veszett csaták után a hatalom megnyirbálása, egész tartományok és ország-részek elvesztése. A király szomorúságát nincs a ki elűzve, nincs a ki bizalmat, reményt csepegtetne családással teljes ifjui keblébe. Csak a királyné nem veszi el bizalmát, csak ő van jó reményekkel eltelve, mert bizik az elnyomott, leigázott magyar nemzet alkotó erejében és ősi erényeiben. Az ő keze, az mely a magyarokra mutat rá, a mikor szét néznek, hogy honnan jöhet segítség és az ő áldott keze az, mely az uralkodót és nemzetet egymáshoz közel vezeti. És földobban a szive, mikor Szent István koronája homlokát érinti és a magyar nemzet kicsinye, nagyja egy szívvvel, egy lélekkel ujjong, hogy a királyt és királynét megkoronázhatta.

Hát mikor még az ország zászlós urai vették körül és mind kifejtették azt a pompát, azt a fényt, a mely csak a tündérrirálynéről irt mesékben van leírva, mikor közvetlenül látta és tapasztalta mindazt, a mit eddig csak képzeletében szőtt finom rózsás fonállal.

Ettől a perctől fogva a mienk volt egészen. Nem kellett ezt kimondani, nem kellett kikürtölni; a magyar nemzet minden egyes tagja tudta és érezte, hogy ő a mienk.

Fiába is átplántálta a magyarok iránti hő vonzalmát és szeretetét. A trónörökösben láttuk a jobb jövő biztos zálogát.

De a sors könyvében másképp volt megírva a jövő és a legjobb anya fiát: a nemzet reményét veszítette egy napon. Együtt sirtuk el, együtt gyászoltuk a veszteségünket. Az anya szívében mint éles tör hagyta gyógyíthatlan seb nyomát a fia fölötti veszteség, a nemzet és nép szívében az örök emlékezetet: legendáiban.

A királyi anya fájdalomtól megtört szívével mint sebzett vad kerülte az embereket; ment, ment távol idegenbe, erdők mélyébe, tengerek messzeségébe.

De az ember, az irigy, a kaján, nem elégedhetik meg a fájdalom egyszeres nagyságával, nem elégszik meg a rejtett fájdalommal: vért akar látni, vért, a mely pirosan, melegen folyik . . . tört emel és sujt.

A tündérmeséből így lett tragédia.

1898. szeptember hó 10-én egy gonosz, vagy örült átoksújtott keze tört mártott Erzsébet magyar királyné szívébe.

A gyilkos jól talált, mert a mi emberi volt a mi Szentünkben: az meghalt. De erősen sujtott oda is, a hova nem is célzott: a magyar nemzet szívének kellő közepébe.

A magyar nemzetnek vannak emléknapijai, melyeket nem parancsszóra tart meg, hanem benső érzés sugallatának engedve ül meg. Ilyen emléknapi következett ránk ma: a mi Nagyasszonyunk, a mi igazi szent Erzsébetünk halálának évfordulója, a melyen mi és velünk együtt a magyar nép milliói fájdalommal telt szívvvel emlékezünk meg a nagy tragédiáról, mely a koronás királyt és a nemzetet egyformán sujtotta.

A nagy áldozatok, a nagy csapások nyomán áldás szokott fakadni a nemzetekre. Magyarok Istene! hints áldást a szent királyné

emlékére és áldás hulljon a magasból a királyával együtt érző nemzet minden munkájára.

Ezt sóhajtja ma minden magyar, imádkozván Erzsébet királynéért martirhalála első évfordulóján.

Ez első évfordulónak mély gyászban, mély fájdalom között történt megünnepléséről a következőkben számolunk be:

(Szeptember tiz.)

A mult esztendő fekete szombatja ime egy év mulva fekete vasárnapként jött vissza hozzánk. Gyászlombokat lengetett a szellő a városháza tornyán és az összes városi, megyei és állami hivatalok épületein; gyászlombok feketélettek a püspöki palotán, a székesegyház és az összes templomok tornyain; a gyászt hirdették az iskolák, a társulatok, egyletek és egyéb közintézetek házaira kitzított fekete lobogók és igen sok magánházon — így a Kardos Kálmán-utcán a kanonoki házakon — kitzították a gyászlombokot a királyné mártirhalálának évforduló napján.

Mert egy éve volt tegnap, hogy az ország bányászait ünneplő Pécs falai között egyszerre elnémult az öröm, a vigás és megdöbbenő gyász lépett a helyére. A színházban a díszelőadást félbehagyták, a kávéházakban és vendéglőkben elnémult a zene s azóta

Szeptember tiz lett a magyar
Legszomorubb napja:
Az is marad, míg e hazát
Csak egy magyar lakja . . .

Szeptember tiz . . . miért is jött
Tavaly a magyarra? . . .
Nem nyílnának most ajkaink
Szomorú panaszra . . .

. . . Feledhetlen jó királynénk,
Drága »Nagyasszonyunk«!
Tekints le ránk a magasból
Hogyha panaszkodunk!

Légy szószólónk Atyánk előtt,
Mint éltedbe' tetted:
A magyar kér, hisz eddig is
Rajongva szeretted . . .

Valahányszor panaszunk volt
S beborult felettünk:
Eddig is csak hozzád mentünk,
Annyira szerettünk! . . .

Hallod-e most zokogásunk
Ott a menyországba? . . .
Drága neved, bús emléked
Szívünkbe van zárva . . .

. . . Jertek velem, zokogjuk ki
Magunkat felette;
Hintsünk rája friss virágot:
Hiszen úgy szerette.

A kávéházakban most is szünetelt a zene. Szombaton este sem szólt sehoh, vasárnap se s épen ezért maradt el Rác Gusztiek bemutatója a Royalban a holnaputáni szerdára.

Este 6 órakor a belvárosi templomban a főgimnáziumi énekkar Spohr »Gyászdal«-át adta elő Bitter Illés tanár vezetése alatt. Komócsy József segédlelkész szép szavakkal emlékezett meg a nagy királynéről; majd ismét felbűgött az énekkar panaszos dala:

Ó sirjatok, zokogjatok,
Öltsetek bús gyászmezet.
Koronánknak legszebb éke,
Legszebb gyöngye elveszett.
Védangyalunk, jó királynénk,
Sötét, rideg sirba szállt.
Ó nagy Isten, áldd meg ott is . . .
S vigasztald meg a királyt.«

A litánia alatt Szuly Aladár joghallgató az ő szívetbékőző hangján Marchesi »Ave Maria«-ját énekelte. Az istentiszteletet az énekkar bús sirama fejezte be:

Hozzatok füzért a szemfedőre,
Szórjatok rá szegfűt, liliomot.
És Te Isten, csillagoknak öre,
Nyisd meg Ő előtte szent honod.
Vidd a mennybe drága jó anyánkat,
Onnan védje szép magyar hazánkat.«

Este hét órakor megszólalt a székesegyház nagyharangja és egy óráig kongott-bűgött, hirdetve a Mecsekalkjának, hogy ma veszítette

el Magyarország az ő védőangyalát, Erzsébet királynét!

Mára virradóra azután az idő is elborult; borongós felhők jártak az égen s szomorú, gyászos volt a nap is, hogy elsírassa, meggyászolja Erzsébet királynét ma, mikor az Úr templomaiban gyászsistentiszteletet tartottak az ő magasztosan tiszta, az ő áldott lelkéért.

(A székesegyházban.)

Ma reggel kilenc órára zsufolásig megtelt székesegyházunk impozáns méretű hajója s a szentélyben is elegáns, nagyrészt Pécs előkelő hölgyeiből álló gyászoló közönség jelent meg, hogy meghallgassa a királynéért szolgáltatandó gyászmisét.

Lent a székesegyház hajójának előrészen állt a gyászkatalok, mely körül a vármegyei huszárok álltak őrt. Mellette a megyei és városi árvaházi növendékek, a főgimnázium ifjúsága, a Kath. Legényegylet tagjai álltak sorfalat s a padokat a közönség sűrűen betöltötte.

Fent a szentély padjaiban báró Fejérváry Imre dr. főispán fekete díszmagyarban ült s mellette Tormai Károly alispánnal élén a vármegyei tisztikar s Majorossy Imre polgármester vezetése alatt a városi tisztikar. Ott láttuk Vassary Gyula főkapitányt, Tróber Aladár dr. főjegyzőt, Nendtvich Andor árvaszéki elnököt, továbbá Salamon József kir. tanfelügyelőt, Dragonescu Dömjén kir. pénzügyigazgatót, Sável Kálmán kuriai bíró törvényszéki elnököt, Bogyay Vince csendőrszázadost, a kir. tábla és kir. törvényszék birói karát, a káptalan, a zirci-rendház és az irgalmasrendház tagjait, valamint az itthon levő helyőrségi tisztikar tagjait is.

A gyászmisét Hetey Sámuel megyéspüspök pontifikálta, Hanny Gábor, Wurster Antal kanonok s udvari papjai segédlete mellett. A khóruson a székesegyházi dalkar adott elő régi latin gyászenéket, lélekemelő magasztossággal emelve a gyászmise meghatározó impozáns voltát, mely tiz óraker véget érven, a közönség széteszött a plébánia-templomban tiz óraker tartott gyászmisékre.

(A belvárosi templomban.)

A belvárosi templomban Magenheimer József plébános celebrált segédlelkészei és növendékpapok segédlete mellett délelőtt 10 óraker gyászmisét. A felállított ravatal körül városi huszárok állottak s a templomot teljesen megtöltötte a közönség.

Ott voltak Majorossy Imre polgármester, Szuly János ügyvéd, Zavaros Péter, nyugalmazott árvaszéki elnök, Vassary Gyula főkapitány, Hartl Ferenc s még többen a városi törvényhatósági bizottság köréből.

A khóruson Simacsek Alajos adott elő gyászenéket.

(Az ágostontéri templomban.)

Boldog emlékü Nagyasszonyunk gyászos halálának évfordulója alkalmából az Ágostontéri templomban ma délelőtt három misét szolgáltattak.

Reggeli félnyolc óraker az Ágoston-téri népiskola növendékei részére olvasott misét Gruzling Ferenc nyugalmazott esperes, reggeli nyolc óraker pedig a kereskedelmi és polgári iskola növendékei részére mondott gyászmisét Bubregyh Béla káplán, míg délelőtt léltizenegy óraker nagy ünnepi gyászmise volt, melyet Károly Ignác apátplébános szolgáltatott fényes segédlettel.

A gyászos pompával díszített templom zsufolásig megtelt ájtatos hivekkel, kiknek sorában ott láttuk Opris Péter posta és táviradigazgatót, Kaffka Károly posta és táviradifőnököt, Kindl József, a pécsi segélyező-egylet igazgatóját, Erreth János, a pécsi ügyvédi kamara elnökét, Salamon József kir. tanfelügyelőt, Forray Valér járási tb. főszolgabíró és a köztörvényhatósági bizottság számos tagját.

(A ferencrendiek templomában.)

A ferencrendiek templomában Angyán Aurél házfőnök mondta délelőtt 10 óraker a gyászmisét fényes segédlettel.

A hivek nagy csapata egészen megtöltötte a templomot, a hol ott láttuk Tróber Aladár dr. főjegyzőt, Círer Elek dr. tiszti főorvost, Reeh György tanácsost fekete díszmagyarban, Cirják Ignác városi képviselőt s többeket a törvényhatósági bizottság tagjai közül.

(Az izraelita templomban.)

Az izraelita templomban már a szombati ünnepi istentisztelet alatt áldoztak kegyelettel a királyné emlékének.

Perls Ármin dr. főrabbi az egyházi szónoklat előtt emelkedett szellemű imát mondott a királynéra, megemlékezvén gyászos haláláról.

(Az iskolákban.)

A községi népiskolák növendékei a plébánia templomokban tartott gyászistentiszteleteken vettek részt tanítóik vezetése alatt. A belvárosi fiúiskola növendékei kivételesen reggel 8 órakor hallgattak gyászmisét a belvárosi templomban. A főgimnázium és főreáliskola ifjúsága a székesegyházban tartott gyászmisén jelent meg.

Ma az összes iskolákban és tanintézetekben szünetelt az előadás a királyné emlékezetére.

(Gyűjtések a templomokban.)

A királyné emlékére emelendő „Örökimádás” templomára tegnap délelőtt és a délutáni órákban tartott vecsernyék alatt valamennyi templomban gyűjtés volt a főoltároknál e célra kitett perselyekkel.

A gyűjtést az alakuló félben levő „Oltár-egylet” rendezte, melynek élén Dulánszky Adolfné úrhölgy áll.

Az egyes templomokban a gyűjtést: Asztalos Mária, Angster nővérek, Bence Sándorné, Cseh Marianna, Cury Józsefné, Dulánszky Adolfné, Friedl Károlyné, Krasznay Mihályné, özv. Kasza Józsefné, özv. Magyarly Gyuláné, Moravec Carla, Mendlik Teréz, özv. Németh Józsefné, Sággy Olga, Simon Ilka, Schulc Ferencné, Sável Kálmánné teljesítették.

A reggeli misét megelőzőleg minden templomban a misét mondó lelkész a szószékéről kihirdette, hogy a gyűjtésnek mi a célja s mise után sűrűen hullottak az adományok a perselyekbe. A legszegényebb ember is igyekezett szerény filléréivel szaporítani azt a tőkét, melyből szeretett Nagyasszonyunk emlékének dicsőítésére az Örökimádás temploma felépülend.

A templomok főoltárainál kitett perselyekben összesen: kétszáznyolcvanegy forint gyűlt egybe. Ebből a székesegyházban kilencvenkét forint és két darab tiz frankos arany, a belvárosi plébániatemplomban hatvanöt forint, a ferencrendiek templomában harminckét forint, a „Miasszonyunk” zárójának templomában harmincegy forint, a Lyceum templomában huszonegy forint, s az Ágoston-téri templomban tizenkét forint s az irgalmasok templomában hat forint.

Az adományokat az egyes plébániák átadják Dulánszky Adolfné úrhölgynek, a ki a vele fáradozó gyűjtő hölgybizottság segítségével nagy buzgalommal fáradozik a nemes cél mielőbbi valósulhatásán.

Igy áldozott kegyelettel Pécs városa Erzsébet királyné emlékének. És áldozott az egész ország, az Egek Urához küldve forró imáját a magyarok védangyaláért.

És gyilkosa, az emberi vadállat, most is él. Még most is abban a zárkában, melybe múlt évi november 21-én 11 órakor éjjel, miután a semmitőszék felfolyamodását elutasította, zárták. Luccheni ellen tehát a legszigorúbban alkalmazzák a törvényt, mert rendszeren 6 hónapnál nem szabad tovább tartani a magánzárkába való elzáratásnak. Luccheni ismételtén kérdezte a fogházigazgatót, hogy nem fogják-e munkára a közös dolgozóhelybe vezetni, mire mindig azt felelték neki, hogy egyelőre egy évig, azaz 1899. évi november 20-ikáig kell a magánzárkában ma-

radnia. Csak egészségi és humánitási szempontból engedik meg neki, hogy délelőtt és délután egy-egy félórát tölthet a levegőn, de ezt az időt is csak egy szűk, magas fallal körülvett helyen töltheti. Luccheni annyira elzárták a külvilágtól, hogy még a közös isteni tiszteleten és közös oktatásban se vehet részt. Senki mással nem beszélhet, mint csak a fogházigazgatóval. Zárkája mellett egy másik zárkát rendeztek be műhelynek, melyben minden reggel dolgozik. Munkáját azonban kedv nélkül és hanyagul végzi. Jelenleg dobozokat készit nemezpapírosból. Zárkájában, melyet nem tart tisztán, egy pár olasz könyv és régi évfolyamu újságok vannak, Rendes élelme leves, kenyér és főzelékből áll, de némelykor kap egy kevés cukrot és 2 deci bort is. Gyakran kérdi, hogy beszélnek-e még róla a világban. Természetesen erre a kérdésre nem válaszolnak neki. Látogatók nem jöhetnek hozzá. Leveleket is eddig csak hatot kapott, köztük egy chiffre-betűs, melyet azonban nem adtak át neki és melynek tartalmát nem tudták kibetűzni. Luccheni egy levélre se válaszolt, egyáltalában nem ír, csak egy palatáblára csinál néha jegyzeteket, melyeket ismét letöröl. Magaviselete általában jó. A bűnbánás legcsekélyebb jelét se mutatja. Egészsége meggyengült.

És nem hívják többé a nevének, csak az 1114-esnek.

Ma már csak pusztá számmal jegyezik, Utólérvén a sujtó Nemezis.

A földalatti börtön vak homálya
A gyilkos sátán örökös hazája.

Nem téved hozzá soha napsugár
És nem ül ablakára a madár.

Cellája, a négy fal, undoksetét,
Lelkétől undorítóbb, feketébb.

Ott ad milljárd átok találkoztát
Egymásnak, s a szörny elnyeli a szót.

Egy pusztá szám az iszonyat alakja,
Magát a történet lapjába marta.

Szivünkön ül és egyképp vigyorog,
De a fájdalom rajta tul zokog.

S gyászfátylával az angyal megjelen,
Letörli fájó könnyünk csendesen.

Majd leszáll a sátánnak börtönébe
Főlemeli és imádkozik érte.

H I R E K.

Pécs, 1899. szeptember 11.

Ujdonság.

Nem olyan ujdonsággal akarom meglepni a közönséges és nem közönséges olvasót, mintha talán az éjjel megindult volna a pécsi villamos vonat, vagy hogy a régi városháza és a szigeti városi iskola helyére újakat toltak volna, hanem egy legeslegújabb adónemről tudósítom mindnyájukat.

Hogy miképp tudtam ezt előre meg? — No majd elmondom.

Három uriember állított be a multkor kora reggel hozzám, amikor éppen zálogcéduláim rendezésével voltam elfoglalva. Egy orvos, egy végrehajtó, meg a mentő-egyesület korifeusa, a Czáger úr.

Minden bevezetés nélkül tolokodtak be.

— „Kérem a fejét!” szolt hozzám az orvos.

— De ké . . . kérem; szabadkoztam. Nekem nincs még egy másik fejem, hogy ezt önöknek adjam.

— Sömmi kéröm, hoci a fejed nyavalyás! kiáltott rám mérgesen a mentő és egy gypmesteri fogással nyakon kapott s a nála levő angol készülékkel hirtelen lelpeckelték a fejemet.

Az orvos úr kezében megcsillant egy borotva, melylyel a fejem tetejéről eltüntette

a hajamat, azután egy légsúlymérő féle készüléket alkalmazott a kopasztott helyre.

— Na uram Isten, csak most segits meg — sóhajtottam.

— Tizenöt és fél fok! magyarozott az orvos, a végrehajtó pedig jegyzett.

— Kérem szépen — szoltam — én egészséges vagyok . . .

— Spongyát rá — szolt Czáger.

Végre megtörtént a kellemetlen ceremónia, szabaddá tették a fejemet, amely még azután is vagy egy negyed óráig oly steifan állt, akár egy karóra tűzött paraszt tők.

Összepakoltak és megköszönve „szives türelmemet”, éppen távozóban voltak, amikor az átelleni ház ablakán egy uriember dugta ki álmos fejét.

A Czáger vette észre legelsőbben. Oda ugrott az ablakhoz és egy lassóval gyorsan megkanyarintotta szomszédom becses fejét. Az ijedelmében éktelen ordítózásban tört ki, úgy, hogy az utcán összeverődött a nép; a közlekedés megakadt. Egy század katonaság azonban „szivesen” széjjel oszlatta annak rendje és módja szerint őket.

Szomszédommal ugyanolyformán bántak, mint velem. Midőn elvégezték tisztos munkájukat, tovább állt a kiküldött „bizottság”.

Két nap nem tudtam aludni a kíváncsiságtól, hogy ugyan miféle egészségügyi vizsgálat volt a minapi. Végre ma kapok egy adócédulát, melyen ezeket olvastam:

— „Tekintettel Nagy Sándorra, Záray Károlyra és a szociálistákra a házbérkrajcár forintjai le lettek degredálva; tekintettel azonban a hivatalnokoknak tett fizetési ígéretre, Görhes Tóbiás pécsi lakos ezennel felszólította, hogy a rája kirótt 500 fillér ostobaság adót nyolc nap alatt az adópénztárban fizesse be, mert ellenkező esetben a még meglévő esze nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek készpénz fizetés mellett el fog adatni. Kelt Pécsen 899. nyár utó Nadály Márton adószedő és végrehajtó.”

Elolvasása után sokáig tündöttem: 500 fillér . . . Valjon városi képviselőink, rendes mérték után, többet, vagy kevesebbet fognak-e fizetni . . . ?

Plagizátor.

Napirend 1899. szeptember 12-én.

Naptár: kedd, szept. 12. — Róm. kath.: Tóbiás. — Prot.: Tóbiás. — Görög-kel.: (aug. 31.) B. A. övlet. — Zsidó: Tischri 8. — Nap két 5 óra 36 perckor; nyugszik 6 óra 17 perckor. — Hold két 1 óra 48 perckor délután; nyugszik 10 óra 11 perckor éjjel.

Időjárás. Kilátás a központi meteorológiai intézet jelzése szerint: hősülyedés, jelentékeny csapadék nélkül várható.

Közigazgatási bizottság ülése a vármegyházán 9 órakor.

— (Személyi hír.) Báró Fejérváry Imre dr. főispán a svájci Bexből, hol nyaraló családjánál tartózkodott, tegnap az esti gyorsvonattal Pécsre érkezett.

— (A főgimnáziumi igazgató betegsége.) Alig volt valaki városunk intelligenciájából, aki a legmélyebb sajnálat részvevő érzésével ne értesült volna főgimnáziumunk érdemes igazgatójának, Incédy Dénesnek gyengélkedéséről. Ideges szivbántalmi annyira aláásták szervezetét, hogy közvetlenül az iskolai év megnyitása előtt orvosai sürgetésére kénytelen volt néhány heti nyugalomra visszavonulni a hivatalos teendőktől. Annál nagyobb örömmel vesszük a hírt, hogy a szeretett igazgató állapota egyáltalán nem aggasztó. A napokban Kéty, budapesti egyetemi tanárt consultálta, a ki semmitéle szervi bajt nem talált benne s csupán az idegek túlfeszültsége következtében beállott nagyobb mérvű kimerültséget konstataált. Néhány heti abszolút nyugalom után ismét átveheti nehéz, sok gonddal járó hivatalát.

— (Elhalt albiró.) Dr. Sárffy Elek dunaföldvári volt albiró, a mult héten Buda-

pesten a Rókus-kórházban teljesen elhagyatva elhunyt. Dr. Sárffival egy sokat hányatott-vetett és jobb sorsra érdemes bíró szállott a sirba.

— **(A keői olvasó egyesület)** ifjúsága által, f. évi szeptember hó 17-én a keői erdőben műkedvelői előadással egybekötött táncmulatságot rendez. Kezdeté d. u. 3 órakor. A tiszta jövedelem a ref. templomban állítandó orgona javára fordítatik. Felülfizetések közszóval fogadtatnak és hirlapilag nyugtáztatnak. Tánc kivilágos kiviradtig. Kedvezőtlen idő esetén 24-én tartatik meg a mulatság. Szinre kerül pedig a »Sárga csikó,« népszínmű 3 felvonásban.

— **(Körözött házaspár.)** Mult hétfőn Kaposvárra érkezett Sipos Sándor budapesti magán mérnök egy feltűnően szép 20 éves leánnyal s azonnal az alispáni hivatalba ment, hol kijelentette, hogy a bemutatott leánnyal, Tatay Ilmával házasságra akar lépni, de rögtön. Felmutatott minden megkívánt okmányt, melyek alapján az alispánt helyettesítő főjegyző kiadta neki — minden további skrupulus nélkül — a hirdetés alul való felmentvényt. Sipos Sándor erre a kaposvári anyakönyvvezető előtt még az napon házasságra lépett, miután az anyakönyvvezető se tett a házasságra lépés ellen kifogásokat. Sipos már jó ideje, hogy Somogyvármegyében tartózkodik; legujabban a törökkoppányi legelő felosztásán dolgozott s így főleg ügyvédi körökben csinált ismeretségeket; ezzel sikerült neki dr. Rózsa Ernő ügyvéd irodájából ajánló levelet kapnia, melyet az alispáni és anyakönyvi hivatalokban fel is mutatott. Hétfőn délután még a távirata hivatalban is megfordult s ott elmondta, hogy nejével Simonfára megy egy rokona látogatására. Kedden azonban már ott volt Tatay Ilma apjának távirata, melyben felkéri a rendőrséget, hogy Siposékát tartóztassák le, mert Siposnak van Budapesten felesége, Sipos pedig Tatay Ilma anyjának testvére. Az öreg Tatay — mint ezt távirati rovatunkban hétfőn mi is megírtuk — 100 forint díjat tűzött ki annak, ki a szélhámos párt ellogja, vagy a rendőrséget rájuk vezeti. Még az napon megérkezett a budapesti rendőrség köröző távirata is. Sipos eszerint bigámiát követett el s hogy ezt tehesse, a szükséges okmányokat meghamisította. Másnap egy új távirat érkezett Budapestről a rendőrséghez, melyben figyelmeztetik, hogy Sipos első felesége azzal a szándékkal utazott Kaposvárra, hogy Tatay Ilmát megölje. Siposék azonban már eltávoztak Kaposvárról, de hír szerint már valamelyik közeli faluban letartóztatták őket. Sipos rendkívül rút férfi s mindenki csodálkozik rajta, hogy a szép 20 éves leányt hogy tudta e 45 éves ember elcsábítani. Az is rejtély, hogy miért kötött Sipos a leánnyal házasságot, miután tudhatta, hogy azért a büntető bírósággal gyülik meg a baja. Sipos egyébként már több, mint egy hónap óta együtt él a leánnyal, ki vakon követi őt, mintha hypnotizálta volna. Valószínűnek tartják, hogy Sipos lelkiismeretét egyéb bűn is terheli s amiatt szökni volt kénytelen; a házassági bizonyítvány talán arra szolgált volna, hogy a leánnyal való szökését megkönnyébitse. Különös azonban az, hogy a házasságkötés után nem ültek vasutra, hanem ott tartózkodtak Kaposvár körül. A rejtélyeket most már a vizsgálóbíró lesz hivatva megoldani.

— **(Orvvadászok szövetsége.)** A főherceglaki csendőrség egy — tizenöt dályoki és izségi lakosból álló — orvvadászbandát nyomozott ki és ez alkalommal 12 darab vadászfegyvert kobozott el, melyekre vonatkozólag az illetők semminemű fegyverengedélyt nem tudtak felmutatni. Az orvvadászbanda alkalomadtán egész hajtvadászatot rendezett a szomszédos főhercegi uradalmi erdőségeken.

— **(Gyilkossági kísérlet.)** Varga Jánosné szül. Suba Erzsébet hercegszölösi lakos a mezőn dolgozott. Délre járván az idő, leült ebédelni. Ebéd közben Czövek István kopácsi

lakos orozva megtámadta, száját földdel betömte s addig fojtogatta a torkán, mig nem az asszony eszméletlenül terült el a földön. A gonosztevő erre abban a hiszemben, hogy Vargáné meghalt, eltávozott. A megkínzott nő azonban, bár súlyos sérüléseket szenvedett, ismét eszméletre tért s az esetet úgy — amit most előadtuk — följelentette a hercegszölösi csendőrségnek, oly hozzáadással, hogy Czövek őt valószínűleg meg akarta ölni, még pedig azért, mert halála után 4000 frt örökség szállt volna rá. A csendőrség letartóztatta Czöveket, ki a terhére rótt bűncselekményt tagadja ugyan, de nem tud kellő fölvilágosítást adni azokra az arcán látható karcolási sebekre vonatkozólag, melyeket a védekező asszony rajta ejtett. Ezenfölül Vargáné kész esküt tenni arra, hogy Czövek volt a megtámadója.

— **(Őszi nap.)** Szép az ősz. Olyan mint a természet nagy regényének egy búsmelancholikus fejezete, melyben nincs bár dráma, tragédia, mégis a maga csodás voltában szinte könyeket facsar az emberek szeméből. Csendes, lassu haldoklás ez, melynek szomorú procedurája eltart addig, mig be nem következik a tél, midőn a természet pompája hosszú időre eltűnik, csendessé lesz az erdő, virágtalan a mező, melyekre szemfedőt borít a hó, csillogó fehér szemfedőt, melynek leple alatt a nagy halott nyugszik, a mindent alkotó természet. . . Már tegnap reggel fekete, páratérhes felhők lepték el az égboltot s a haragos felhők közül csak időnként bujt elő a napnak halvány, sápadt sugára; estefelé aztán erős szél kerekedett s szakadni kezdett a zápor. S ma reggelre kelve, a város fölött még mindig ott uszáltak azok a sötét felhők s olyan csipős őszi szél fújt végig az utcákon, rázta meg a sétatér és fasorok fáinak sárguló lombjait, mintha már hivatalosan benne volnánk az őszben. Pedig még csak egy napja mult, hogy verőfényes nyári napon könnyű toalettekben járták a korzót hölgyeink, kik ma fázékonyan húzták az őszi kabát gallérja mögé a csipős szélről rózsássá vált orcáikat s a fiatal emberek siettek előkeríteni a felöltőt, mert hiszen haldoklik a természet, nemsokára vége a csendes agóniának, eljön annak a nagy szemfedőnek az ideje is, mely alatt hosszú álmát aluszsa a nagy halott, a mindent alkotó természet!

— **(A Dreyfus-láz.)** Az a váratlan körülmény, hogy a rennesi haditörvényszék nem halasztotta mára a Dreyfus ügyében az ítélethozatalt, hanem még szombaton meghozta, valóságos lázba ejtett Pécsert is mindenkit. Lapunkhoz egész délután jöttek a kérdezősködések, hogy van-e már ítélet, de a felelet erre megadható nem volt. Majd budapesti tudósítónk küldte sorba a táviratokat, melyek mind Dreyfus felmentéséről szóltak, de nem hivatalosan. A budapesti börzén terjedt el a felmentés híre; a pesti lapok kaptak róla táviratokat s lapunk zártakor Pécsre Schapringner Zs. Gusztávhoz érkezett Bécsből szintén ily értelmű távirat; Schönwald Imre ékszerész pedig direkt Párisból kapott egy megbízott ékszergyárostól táviratot a felmentésről. Mindezeket még közöltük szombat este megjelenő lapunkban, melyet mikor már kihordtak s a közönség elkapkodott, este hét óra 15 perckor érkezett meg budapesti tudósítónk hivatalos távirata, hogy Dreyfust tíz évi fogságra ítélték. Az ítéletet még a vidéki előfizetőinknek szóló lappeldányokba bele birtuk szorítani, valamint a kávéházakban és vendéglőkben is a »Pécsi Figyelő« eme példányai adták hírül a Dreyfus elítélését.

— **(A közlegelő kibévitése.)** Ma délután három órakor helyszíni szemle volt a szigeti külvárosi közlegelő kibévitése tárgyában. A helyszíni szemlén Csizmadia Géza masodaljegyző vezetése alatt Bubreggh Nándor, Krisztián József és Dobszay Antal bizottsági tagok vettek részt. A szemle azért volt szükséges, mivel a szigetikülvárosi gazdák azt kérik, hogy a gyakorlótér áthelyezése folytán

felszabadult városi földekből a legelőhöz engedjen át a város egy bizonyos részt, hogy így a közlegelő többé ne legyen kicsiny legeltetés számára. A bizottság a kérelmet pártól fogja a város gazdasági bizottsága elé terjeszteni, honnan a Tanács útján a közgyűlés elé fog kerülni határozathozatal végett.

— **(Katonai hírek.)** Waldbauer Henrik főhadnagy a honvédhadapródiskola tanári karából a pécsi 8-ik honvédhuszárezredhez helyeztetett át. Csicsery Csicsery Zsigmond, elsősztályú százados, a munkácsi 11-ik honvédgyalozezredtől a pécsi hadapródiskola tanári karába kirendeltetett.

— **(Az öntudatos ember.)** Ennek állította magát tegnap este Reisz József közművesegéd, a ki a lyceum-utcán részegen jött fel a Kossuth Lajos-utára s ott a sarkon levő kucséberes-bolt bádogablakán döngötte ki két kezével a Dreyfus-gyászindulót. Egy rendőr csendre hívta fel, mire Reisz iszonyu haragra gerjedt, hogy miért meri őt, aki »öntudatos« ember, megszólítani. És az »öntudatos« ember kést rántott elő s a rendőr mellének szögezte. Az azonban kicsavarta a kezéből a kést és bekísérte a torony alá, hol lecsukták s kihallgatták, hogy ügyét áttegyék a bírósághoz.

— **(Névmagyarosítás.)** Kiskoru Vöracsek Géza hűgyészi illetőségű budapesti lakos vezetéknevének »Bárdi«-ra kért átválttatása, belügyminiszteri rendelettel megengedtetett.

— **(Énekes misék.)** Tegnap két templomunkban is lélekemelő élvezetben részesültek a hívők. A belvárosi plébánia templomban Cankl Mici urhölgy Cankl Rudolf alezredes leánya, énekelt offertóriumhoz Simacsek Alajos orgonakiséréte mellett, remek szép hangjával gyönyörködtette a templom zsufolásig betöltő közönséget. Az irgalmasok templomában tegnap a főrealiskola ifjúságának volt »Veni Sancte«-ja, a mikor is Eckhardt Antal tanár vezetése alatt dalárdistáink és a műkedvelő női énektársaság tagjai Hahn miséjét, Eckhardt »Veni Sancte«-ját, Rotter offertóriumát és Höltre »Ave Mária«-ját adták elő.

— **(Revolver és puska.)** Tegnap délután egy vadásztársaság a diósi dűlőben járván, egyszerre egy lövést hallott. Utána járván, hogy ki tette a lövést, a kukoricásban egy emberre akadtak, kinél egy egycsővű puska és egy karabélyszerű revolver volt. Felhívták, hogy igazolja magát, hogy mit keres a vadászterületen, mire az ember azt mondta, hogy segéd mezeiőr. Azonban a pusztá állításon kívül mással nem tudván magát igazolni, a vadászok orvvadászt gyanúsítanak benne, elkobozták tőle a fegyvereket s bevitték azokat a rendőrségre. A rendőrség a hegybiztost bizta meg a nyomozással, hogy puhatolja ki, hogy ki volt az illető megfegyvertelenített ember?

— **(Panama a városnál.)** Ez alatt a cím alatt botránysos vádak emel a helybeii szocialisták lapja, a »Munkás«. Fertői városi nyilvántartó ellen, azzal vádolva a nevezett tisztviselőt, hogy a nyilvántartói hivatalt quasi bordélyházzá alakítja át; hogy a cseléd- vagy munkakönyv megszerzése iránt hozzáforduló felektől a 75 kr díjat felveszi, de a felvett jegyzőkönyveket százával visszatartja, mert a beszédett pénzeket elverte; sőt hogy kezére bizott adópénzeket is elsikkasztott. A megtámadott tisztviselő e méltatlan támadások ellenében ártatlanságának beigazolása végett rögtön kérelmezte a fegyelmi eljárás megindítását maga ellen a polgármesternél s megtette a szükséges lépéseket a lap elleni sajtópör megindítása végett. Ideje is lenne, hogy elvegyék már egyszer méltó jutalmukat azok, a kik a mások becsületében való gázolásból sportot csinálnak s ennek üzésére a sajtósabadságot használják föl.

— **(Halálozás.)** Hoffmann Sándor m. kir. posta és távirdafelügyelő, életének 47 ik évében ma délben elhunyt. Temetése holnap-

után (szerdán) délután 4 órakor lesz a János-utca 1. számú házban a budaikülvárosi temetőbe. Halálát özvegye, három gyermeke és nagyszámu rokonság gyászolja.

— **(Ellenőrzési szemlék.)** A honvédség részéről az ellenőrzési szemlék a jövő hó 3-6. napjain tartatnak meg a Fejérváry laktanyában és pedig 3-án a szigetikülvárosi, 4-én a belvárosi, 5-én a budaikülvárosi és 6-án a bányatelepi tartalékosok kötelesek megjelenni. A közös hadsereg részéről október 10-én a szigetikülvárosi, 11-én a belvárosi, 12-én a budaikülvárosi és 13-án a bányatelepi tartalékosok felett tartanak ellenőrzési szemléket a Frigyes laktanyában. Az utolsó ellenőrzési szemlék a honvédség részéről november 2-6. napjain, a közös hadsereg részéről pedig november 8-án tartatnak meg.

— **(Amazonok harca.)** A féltékenység sárga irigysége, meg a mende-mondából eredt pletyka halálos ellenségekké tette Balogh Jánosné és Páli Mihályné szegzárdi asszonyokat. A szenvedélyes Amazonok seprővel és sodrófával támadtak egymásra. A legyőzött Páli Mihályné lett, a kit ellenfele úgy megtapogatott a sodrófával, hogy napokig nyomja az ágyat a kapott sérülések következtében.

— **(Holttest a Dunában.)** Mult szombaton d. u. 1 órakor az izségi nagy Dunából egy 13-14 évesnek látszó fiú holttestét fogták ki a halászok. A mohácsi főszolgabíró és járásorvos a rendőri vizsgálatot a helyszínén teljesítvén, megállapították, hogy a hulla 3-4 napig lehetett a vízben, azon külérőszak nyomai nem voltak láthatók s így vagy öngyilkosság vagy szerencsétlenség esete forog fenn. Mivel a holttest ruházatában semmiféle irás nem volt található, a személyazonosságot nem lehetett megállapítani: de az egyik nadrágzsebben talált sárganyelű üvegmetsző gyémánt azt bizonyítja, hogy a kifogott holttest »ablakcsináló« tót-fiu hullája volt.

— **(Álomfü.)** Száz esztendeig alvó, szabaditóra váró három szépséges királykisasszony meseje valóra vált. Egy Gillespie nevű edinburghi tudós ismerteti tudományos alaposággal a »New York Medical Journal«-ban azt a növénycsaládot, a mely hosszú, mély álmat hoz embernek, állatnak, mert más teremtmény nem él ezzel a plántával, a mi bizony csak főszámba megy. Különösen az orosz síkságokon, meg az amerikai pampas-okon érzi magát otthoniasan, de az egyik fajtája, a lengő szálu árvalányhaj, a mi délibabos pusztáinkról is kedves ismerősünk. Hanem azok a jámbor állatok, amelyek jóízűen rácsálgják, nem nagy élvezetet lelnek benne. Csakhamar annyira elbágyadnak, hogy mozogni is alig tudnak. Szármalmas látvány az ilyen állomfűre kicsapott nyáj. A ló például fejét, farkát lelógatja, egész testében remeg, fehér hab üt ki rajta köröskörül. A lélegzetvétele szabálytalan és rendkívüli gyors. Ugy néz ki, mintha csakhamar halálra válna. De Gillespie azt mondja, hogy nincs mit félni sem a lónál, sem a szarvasmarhánál. A juhra nincs hatása az álomfűnek. Azt is megpróbálta, hogy kivonatot készített a fű levéből és ezzel végzett további kísérleteket. Békák és tengeri nyulak voltak a szegény áldozatok, amelyekbe beoltatott álomfűkivonatot. Eleinte élénk nyugtalanság fogta el őket, de csakhamar erőt vett rajtuk a kábultság s azután narkotikus álom. Gillespie most azon fáradozik, hogy tökéletesen tiszta kivonatot, álomitalt nyerjen a fűből.

— **(Megugrott pékinas.)** Kugler József tolnai születésű 16 éves pékinas, kit munkaadója Zichy-Tengelic pusztára küldött egy kosár süteménnyel, többé vissza nem tért gazdájához. Mivel eddig sem került elő, a szegzárdi főszolgabíró országszerte körözteti.

— **(Verekedő sokácok.)** Konrád Károly és Gertl György, az izségi új jegyzői lak építésénél alkalmazott ács- s illetve kőműves munkások azt panaszták a csendőrségnél, hogy Ilieskov Jerko, Kollár Miklós mult

hétfőn boszúból megtámadták és doronggal és léccel úgy elverték őket, hogy Konrád 10 nap, Gertl pedig 8 nap alatt gyógyuló testi sértést szenvedett. Az ügynek folytatása lesz a mohácsi kir. járásbírósnál.

— **(Idény.)** Minden idénynek úgy szólván megvannak a maga »szezón-hirei«, melyek évről-évre megmaradnak, csupán a történet színhelye és személyei változnak. A kánikulai hőségben az utcán összeesettekről, napszúrás áldozatairól s főleg veszett kutyákról szólt a hír, később pedig, mikor sarló alá kerültek az aranykalászkok, a buzatüzek voltak napirenden. Majd a »cséplés áldozatainak« korszaka következett s ime most benne vagyunk a »szőlőtolvajok« aerájában, ezek kezdenek a hirrovat állandó alakjaivá válni. Erre enged legalább következtetni az a három hír, melyről lapunkat értesítik. Kis-Kozáron az elmúlt éjjel Horváth Lőrinc ottani gazdálkodó szőlőjében jártak tolvajok s szüreteltek, ugyisintén Árpádon is tilos szüretet rendezett néhány eddig ismeretlen tettes Hochwald János ottani lakos szőlőjében. A harmadik tolvaj azonban, a ki szilváson próbált szerencsét, pórul járt, mert őt megcsípték és átadják a bíróságnak. A tolvajt, kit Kapos Imrének hívnak, Juránovits Lajos fogta el, kinek szőlőjében a tolvaj szüretelni akart.

— **(Baleset.)** Támer Ádám szegzárdi gazdát sajnos baleset érte. Ugyanis egy kocsit szénát vitt a fiával haza s a mint egyik utcába befordult, kocsija feldől s oly szerencsétlenül esett az országút kövezetére, hogy jobb vállpercét eltörte és a jobb füllének dobhártyája megrepedt. Az atya ily szerencsétlenül járt, a fiúnak azonban semmi baja nem történt.

— **(A misszionáriusnő szenvedései.)** San-Franciskóból egy misszionáriusnő szenvedéseiről kapunk hírt. A misszionáriusnő a minap odaérkezett, a ki férjével együtt a Tibet belsejébe hatolt, férje nélkül kellett visszatérnie. Rynhart asszony fiatal, viruló asszony, a mikor a dalailáma országába lépett; karján szép kis gyermekét vitte és oldalán ott haladt hatalmas termetű férje. Az idegent gyűlölő tibetiek elől egyedül az asszony tudott megmenekülni, de rettenetes állapotban. Megöszült, összetörött, szemének fénye elveszett. A házaspár nagy karavánnal indult Tibetbe, de lassan-lassan kísérik és szolgálk elhagyták őket. A kis gyermek nemsokára meghalt és szülei temették el. Egy tibeti suhanc vezetésével átszaladt a bátor házaspár a Tangla-szoroson és Shassaba jutott, a hová eddig csak elvélve került egy-egy vakmerő európai ember, de mindannyi megjárta. Körülbelül százötven angol mérföldnyire a dalailáma városától, elfogták a két idegent. Egy ideig fogva tartották őket, azután megparancsolták nekik, hogy azonnal menjenek vissza. A misszionárius eleinte ellenkezett, de mert látta, hogy nem mehet tovább, kijelentette, hogy visszamegy, de csak akkor, ha más uton mehet, mint a melyiken jött. Ezt meg is engedték nekik. Útnak indultak, de nemsokára eltévedtek.

— Egy délután, beszéli Rynhart asszony, a mikor egy széles folyóhoz értünk, nem messze néhány sátor pillantottunk meg. Férjem elhatározta, hogy fölkeresi a sátorban táborzókat és segítséget kér tőlük. Azt mondta, hogy még napnyugodta előtt visszatér. El is ment és nem láttam többé. Három nap és három éjjel egyedül voltam az Istennel. Egyedüli táplálékom hóval kevert rizsliszt volt. Negyednapra egy ember néhány ökörral haladt keresztül a folyón és kérésemre magával vitt. Nyomtalanul eltűnt férjemről nem hallottam többé semmit. Szomorú szívvel tovább indultam és végre sok veszedelmes kaland után kikerültem az átkozott országból.

Vidéki hátralékosainkat tisztelettel kérjük, sziveskedjenek hátralékaikat mielőbb beküldeni.

Pécs szab. kir. város meteorologiai állomása jegyzetel

1899. szeptember 11. reggeli 7 órakor.

Barometer (redukált) = mm. 54.7 (súlyedő.)

Hőmérsék = 17.9 °C

» maximuma: 28.5 °C

» minimuma: 16.4 °C

Párányomás: 7.3 mm.

Relatív nedvesség: 73

Felhőzet: 10 Strat. N. W.

Szélirány s erő: N. W. 3.

Csapadék 24 órai: 3.1 mm.

Szeles, borús, esős.

Dr. Csizser.

Művészet, irodalom.

○ **A Divat Ujság** hatodik évének 17-ik száma a szokásos dúsz tartalommal megjelent. Rendkívül gazdagságu nyolcoldalas főlapján a legújabb divatot számos képpel, bő magyarázattal ismerteti, a mit megkönnyít a kétoldalas szabásmintaív. Színes mintaképe hónaponként a legremekebb öltözékeket ábrázolja, míg kézimunka-mellékletén az egyszerűségtől egészen a pompásig való kézimunka magyarázatokat hozza oly könnyen megérthető modorban, hogy az ma már számos leányiskola tanítólapjává vált. E mellett olvasói mulattatásáról sem feledkeznek meg. A minden számhoz mellékelt szórakoztató kedves novellák, háztartási tudnivalók és egyéb jótanácsok töltik ki. A hónaponként kétszer megjelenő Divat Ujság nagyon olcsó. Postán való szállítással negyedévre 1 forint 10 krajcár. Megrendelhető a kiadóhivatalban, Budapest, VIII., Rökk Szilárd-utca 4. szám.

○ **Gyermek Divat**, az anyák e kedves ujsága, hatodik évének 9-ik száma megjelent. Körülbelül 100. képpel tarkított nyolcoldalas főlapján hasznosan oktatja a szorgos anyákat arra, hogy az elhasznált vagy a nagyok kinötte ruhát miképp kell a kicsinyek számára átalakítani vagy újat varrni. Könnyebbégére van ebben a minden számhoz mellékelt kétoldalas szabásmintaív. Ezenkívül az apróságokat is kellemesen szórakoztatja, a mennyiben játékszerek és apró tárgyak elkészítésére oktatja. A Gyermek Divat hónaponként megjelenő ujság. Előfizetési ára a lehető legolcsóbb: negyedévre 55 kr. postán küldve. Megrendelhető a kiadóhivatalban, Budapest, Rökk Szilárd-utca 4. sz.

◎ **A Patyolat** hatodik évének 9. száma megjelent. Ez az egyetlen magyar ujság, mely kizárólagosan a fehérnemű-divattal foglalkozik. Teszi pedig ezt olyan részletességgel és alaposággal, hogy az olvasója nincs ráutalva a készen vett és drága fehérneműre, hanem minden darabját otthon maga megcsinálhatja a minden számhoz mellékelt, magyarázatokkal ellátott kétoldalas szabásmintaív segítségével. A Patyolat minden hónap elején megjelenő ujság. Előfizetési ára postán való küldéssel negyedévre 55 kr. Megrendelhető a kiadóhivatalban, Budapest, Rökk Szilárd-utca 4. szám.

T a n ü g y.

)(**Beiratások a kereskedő és iparostanonc-iskolákba.** Az iparostanonc-iskolában a beiratások t. hó 8-án és tegnap tartattak meg. Összesen 545 tanonc iratkozott be, mely szám azonban még az elkésztett jelentkezők beiratásával növekedni fog. A kereskedőtanonc-iskolában ugyanekkor voltak a beiratások s itt 125 kereskedőtanonc került eddig beiratásra.

Törvénykezés.

§ **A háboruszkodás vége.** Még mult év november hó 29-én történt, hogy Anka Józsefné és Parkó János sepei lakosok, kik már régóta ellenséges lábon éltek egymással, össze-

vesztek. Egy darab ideig úgy a kerítésen keresztül folytatták a szóharcot, míg végre Palkó János megdühösödve, egy baltát dobott át a szomszédba, mit Anka azzal viszonzott, hogy egy kezeügyébe akadt szőlőkarót hajított Palkó felé. Miután azonban a két háboruszkodó ellenség ez alkalommal nem tett kárt egymásban, az napra befejezték a csatát. Másnap, november 30-án ismét összeszólalkoztak, ez alkalommal azonban már oly eredményesen, hogy Palkó János egy baltával úgy vágta fejbe Ankát, hogy az elszédült, annyi ereje azonban még volt, hogy vasvillát ragadva, harcképtelenné tegye az ellenfelét. Így kerültek mindketten a pécsi kir. törvényszék elé, mely Anka Józsefnek súlyos testi sértés büntette miatt hat havi börtönre, Palkó Jánost pedig súlyos testi sértés vétsége miatt hat heti fogházra és tíz forint pénzbüntetésre ítélte. Az ítélet ellen úgy vádlottak, mint terhükre a kir. ügyész felelősségét jelentettek be.

§ Véres verekedés. Folyó év február hó 11-én Csapó István szabolcsbányatelepi lakos betért Paul Ferenc szabolcsbányatelepi korcsmárhoz s ott egy hordó sört rendelt, melyet több társával elfogyasztott az erdőben. Este aztán illuminált állapotban bementek a korcsmába, ahol Ragoncsa Imre egy liter sört kért hitelbe, miután ez azonban nem adott neki, dühében a vele volt Ragoncsa István tarisznyájából kikapott egy baltát, melylyel először fejbe, azután mellbe ütötte a korcsmárost. A lármára elősietett Paul Ferenc korcsmáros Gusztáv nevű fia és a korcsmáros felesége, kiket Ragoncsa Imre szintén derekasan elvert. Így került ma délelőtt Ragoncsa Imre a pécsi kir. törvényszék elé, mely azonban a bizonyítási eljárás hosszadalmas voltánál fogva lapunk zártáig ez ügyben még nem hozott ítéletet s így azt olvasóinkkal lapunk holnap esti számában fogjuk közölni.

Közgazdaság.

□ **Megdézsmált boroshordó.** A kereskedelemügyi miniszter rendeletet intézett a magyar államvasutak igazgatóságához, a melyben föl hívja az igazgatóság figyelmét arra, hogy az utóbbi időben a bort és szeszt tartalmazó hordókat szállítás közben egyes állomásokon rendszeresen megfurják és megdézsmálják. Ennek megakadályozására az államvasutak igazgatósága szigorúan elrendelte a következőket: »Az áruk föl vételével megbízott közegeinket szigorúan utasítjuk, hogy a bort és szeszt vagy sört tartalmazó hordók átvétele alkalmával legnagyobb figyelemmel járjanak el. A szállításra kerülő hordókat a legnagyobb pontossággal vizsgálják meg s minthogy ezen küldeményeket tartalmazó hordók régi betömött furásokkal is kerülnek feladásra s kivált a szesz folyadék hordóinak megfurása próbák vétele céljából a kereskedők részéről szokásos, vámkezelés alatt pedig a vámközegek részéről is gyakoroltatik, szigorúan elrendeljük, hogy mindazon esetekben, midőn a hordón régiebb furások nyomai mutatkoznak, e furások létezését és szabatos megjelölését a feladó által s a vám vagy pénzügyi vizsgálatok alkalmával eszközölt furásokat, vagy azokat, melyeket próbák vétele céljából kereskedők tesznek, a vámhivatali közegek, illetőleg feladók vagy címzettek által a fuvarleveleken ismertessék el. Üzletvezetőseinket felhívjuk, hogy a kezelő személyzet irányában a legszigorubb ellenőrzési rendszabályokat alkalmazzák s a mennyiben az előforduló esetekben megejtett vizsgálat során megállapítatik, hogy a fölmerült hiány a vasuti közegek mulasztására vagy éppen vétkességére vezethető vissza, a legszigorubb büntetéseket alkalmazzák, hogy a személyzet intő példákban azon meggyőződést szerezhesse, hogy az árukezelés körüli gondatlan vagy gonosz szándéku eljárás a legszigorubb megtorlással fenytetik.«

VASUTI MENETREND.

Ervényes május 1-től.

PÉCSRŐL INDUL:

	Gy. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.
Budapestre	8:22	11:41	3:06	11:33
<i>B.-Szt.-Lőrincz</i>	8:48	12:14	3:40	12:10
(B.-Szt.Lőrinczről				
B.-Sellyére v. v. 4:55, tv. sz. sz. 9:17, v. v. 3:46)				
<i>Uj-Dombovár</i> érk.	9:57	1:34	5:01	1:57
Kaposvár felé ind.				
gy. v. 10:08, sz. v. 1:55, gy. v. 6:31, sz. v. 2:15)				
(Báttaszék felé sz. v. 3:10 tv. sz. sz. 2:30)				
<i>Uj-Dombovárról</i> ind. 10:04	2:32	5:21	2:56	
Budapestre k. p. u. é.	1:25	8:00	8:35	8:20
		V. v.	Sz. v.	
Barcs-N.-Kanizsa-Bécs felé	8:28	6:32		
<i>B.-Szt.-Lőrincz</i>	9:06	7:11		
<i>Barcs</i>	10:51	9:00		
<i>N.-Kanizsa</i>	1:29	11:41		
<i>Bécs</i>	7:42	7:17		
	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Gy. v.
Eszék felé	5:35	12:14	4:26	8:20
<i>Üszögh</i>	5:50	12:27	4:40	8:35
<i>Villány</i> érk.	6:39	1:13	5:27	9:23
<i>Villány</i> ind.	6:49	1:18	5:32	9:28
<i>Eszék</i>	8:08	2:27	6:47	10:46

(Mohács felé sz. v. 7:00 v. v. 10:35*) sz. v. 1:55 sz. v. 10:05.
Mohács érk. 7:44 11:35 2:39 10:49

Hajó közlekedés Budapest-Zimonyi vonal, lefelé minden szerdán, pénteken és vasárnap indul reggel 8:30, fölfelé minden kedden, péntek és vasárnap éjjel 2:00

Budapest-Mohácsi vonal: naponként Mohácsról indul d. e. 10 órakor. Budapestre érkezik éjjel 1:10

PÉCSRE ÉRKEZIK:

	Sz. v.	Gy. v.	Sz. v.	Gy. v.
Budapestről ind.	9:30	7:15	8:00	3:00
<i>Uj-Dombovára</i> érk.	2:45	10:03	1:30	6:21
	Sz. v.	Gy. v.	Sz. v.	Gy. v.
Kaposvárról ind.	1:21	4:11	8:52	1:00
<i>Uj-Dombovára</i> érk.	2:26	4:46	9:52	2:06
Báttaszékről ind. tv. sz. sz. 9:52			Sz. v. 9:53	
Dombovára érkezik	1:40		12:55	
	tv. sz. sz.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.
<i>Uj-Dombovár</i> ind.	5:30	3:10	10:15	2:17
<i>B.-Szt.-Lőrincz</i>	7:31	4:41	11:33	3:39
Pécsre érk.	8:21	5:17	12:04	4:11
	Sz. v.	Sz. v.		
Bécsből indul	6:50	7:40		
<i>N.-Kanizsára</i> érk.	1:35	3:42		
<i>Barcsra</i> érk.	4:44	7:18		
Pécsre	7:51	9:42		
	V. v.	V. v.	Tv. sz. sz.	
B.-Sellyéről indul	7:24	6:05	10:13	
<i>B.-Szt.-Lőrincz</i> érk.	8:27	7:01	11:25	
Pécsre érk.	9:42	7:51	—	
	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.
Eszékről indul	5:33	8:48	12:25	8:20
<i>Villányba</i> érk.	6:48	10:05	1:41	9:50
Mohácsról indul	5:50	9:13*	12:20	8:35
<i>Villányba</i> érkezik	6:35	9:58	1:05	9:20
<i>Villányból</i> ind.	6:55	10:13	1:48	10:00
Pécsre érk.	8:02	11:23	2:53	11:09

Hajó érk. Budapest-Mohács-Belgrádi vonal fölülről reggel 7:20,**) alulról d. u. 11:35.***)

Budapest-Mohácsi vonal: Budapestről indul naponként délben 12:00. Mohácsra érkezik este 10:30

TÁVIRATOK.

— Wolf úr fenyegetőzik.

(A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) *Wolf* reichsrathi képviselő választói előtt kijelentette, hogy a delegációk árán is megvédelmezik álláspontjukat. *Thun* miniszterelnök ne menjen a Reichsrathba, mert véresre verik.

— **A franciák ellen.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Lembergben *Pekkins* angol gyáros a rennesi ítélet miatt elbocsájtotta francia munkásait.

Amerika számos városában elégették a francia lapokat és a francia munkásokat elbocsájtották.

Saint-Louisban meetinget tartottak és állást foglaltak a franciák ellen.

— **A revízió-bizottság.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Rennesből írják, hogy a revízióbizottság öt katonai bíróból fog állani és csak a formai dolgokat illetőleg fog dönteni.

— **Kegyelmi kérvény.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Párisból írják, hogy *Mornart* ügyész kijelentette egy ujságíró előtt, hogy a haditörvényszék kegyelmi kérvényt irt alá avégből, hogy *Dreyfust* ne vessék alá újból a lefokozásnak. Az „Eclair“ című ujság azt állítja, hogy a haditörvényszék többsége azért alkalmazta az enyhítő körülményeket, mert *Esterházyt Dreyfus* büntetésének tartja.

— **Horánszky beszámolója.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) *Horánszky* Nándor tegnap Szepsiben beszámoló beszédet tartott. Többek között ezeket mondta:

— A Hentzi-ünnepélyben nem volt sérelem. Az tisztán katonai jellegű ünnepély volt, minden politikai színezet nélkül. Hogy a honvédség is résztvett az ünnepélyben, az ellen nem is szabad tiltakoznunk, ha nem akarjuk megbontani a hadsereg egységét. A katonai ténykedéseknél, melyekben politikai célzat nincs, a közös hadsereget a honvédségtől elválasztani, vagy a kettőt egymással demonstrative ellentétbe állítani nem szabad, mert ezzel úszköt dobnánk bele ezen intézményekbe.

— **Tüntetés Dreyfus bátyja ellen.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) *Balfortban* tegnapelőtt este *Dreyfus* Jakab az elitelt kapitány bátyjának háza előtt nagyobb tüntetés volt. A tüntetők az ablakokat beverték, a csendőrség közbelépett és többeket letartóztatott.

— **A királyné emléke.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) *Temesvárott* Erzsébet királyné halálának évforduló napja alkalmával a szerb székesegyházban és a zsidó templomban gyászistentisztelet volt. A szerb székesegyházban *Dosen* archimandritia mondott misét, a zsidó templomban *Löwy* dr. főrabbi. Jelen voltak a megye és a katonaság képviselői és *Telbisz* polgármester.

— **Gyujtogatás.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) *Nyiregyházán Klár* Leó halász bérlő tanyáját 4 nap alatt nyolcszor gyujtották föl. A cselédséggel nappal örködték, de a tűz mégis ismétlődött. Valószínű, hogy a tanyát is az gyujtotta föl, a ki *Kemecsen* a községben gyujtogatott.

— **Dreyfus elitelői ellen.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) *Párisban* *Ives Guyet* a „Siccle“-ben írja: az az 5 tiszt, a ki *Dreyfust* elitelte, mindenkor a gyáva jelzőre méltó lesz. Ez az 5 tiszt meggyőződött világosan *Dreyfus* ártatlanságáról és mégis elitelte, hogy a vezérkart megmentse. Az egész művelt világban megindul az elszörnyűködés hangos moraja. A külföldön kérdik majd, mi lett Franciaországból, hogy itt ily gázság előfordulhat.

— **Dreyfus semmiségi panasza.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) *Párisban* az ottani politikai körökben erősen tárgyalják a hadbíró ítéletét. Főleg azzal a kérdéssel foglalkoznak, vajjon fog-e *Dreyfus* semmiségi panaszszal élni. Jogász körökben úgy vélik,

hogy a semmitőszéknek jogában áll az ítélet formahibák miatt felfüggeszteni és új tárgyalást elrendelni. A védők által gyűjtött semmiségi panaszok közül az egyik világosan a törvénybe ütközik, mely a tanuknak egyenesen megtiltja, hogy egy előre elkészített tanuvallomást felolvassanak, már pedig a tanuk közül sokan a vallomást felolvasták. A mi a 10 évi börtönt illeti, azt hiszik, hogy ebből 5 évet kitöltöttek fognak tekinteni. Az ítélet következtében az elnöknek joga van az erődöt megjelölni, hogy hol ülje le fogságát Dreyfus.

— **Lapvélemények Dreyfus ítéletéről.** (A »Pécsi Figyelő« eredeti távirata.) Párisban a revizionista lapok élénken tiltakoznak Dreyfus elítélése ellen. Mondják, a hadbírák az ítélettel megakarták menteni a tábornoki kart. A háboru a katona és a polgárpárt között csak most fog kezdődni. Ives Guyot a »Sicleben« írja, hogy a revizióért tovább fognak küzdeni. Comely a Figaróban írja, meghajlom az ítélet előtt, de nem értem, hogy melyek voltak az enyhítő körülmények. Ugy véli, hogy az ítéletnek a semmitőszék elé kell jönnie Jaures. Erély és bátorság és biztos a győzelem. Az antirevizionista lapok az ítélettel meg vannak elégedve.

— **Clemenceau Dreyfusról.** (A »Pécsi Figyelő« eredeti távirata.) Clemenceau az Auroreban írja. Az ítélet kiszabása már maga is a képmutatás fényes győzelme.

— **Dreyfus reviziót kér.** (A »Pécsi Figyelő« eredeti távirata.) Rennesben Dreyfus tegnap reggel aláírta a revizió iránti kérvényét. Párisban Waldeck Rousseau holnap reggel fogadja Demange ügyvédet. Párisban a Havas ügynökség megcáfolja azt a lapokban szellőztetett hirt, hogy a külügyminiszter a Reichsanzeiger közleményét hivatalosan tudatta a hadbírákkal.

— **Guérinék sorsa.** (A »Pécsi Figyelő« eredeti távirata.) Párisban a Rue Chabrolban minden csendes, a rendőrség négynek a belakók közül, akik az esővíz használata következtében difteritiszben megbetegedtek, orvosságokat juttatott.

— **Biztató irat Dreyfushoz.** (A »Pécsi Figyelő« eredeti távirata.) Párisban Dreyfushoz tegnap este száz előkelő személyiség aláírásával iratot intéztek, melyben biztositják, hogy ügyét nem hagyják cserben. Az irat aláírói között szerepelnek Viviani, Faureaux stb.

— **Kik szavastak Dreyfus mellett?** (A »Pécsi Figyelő« eredeti távirata.) Több lap szerint Merle és Beauvaix bárók, mások szerint Debreon és Beauvaix szavastak Dreyfus elítélése ellen.

— **A hangulat Rennesben.** (A »Pécsi Figyelő« eredeti távirata.) Rennesben tegnapelőtt este egyik kávéházban többen kiállították »Éljen a hadsereg«. A rendőrség rögtön közbelépett és többeket letartóztatott.

— **Demange Dreyfusnál.** (A »Pécsi Figyelő« eredeti távirata.) Demange meglátogatta és átölelte Dreyfust. Demange igen felindult volt Este Demange és Labori Párisba utaznak.

— **Dreyfus lefokozása.** (A »Pécsi Figyelő« eredeti távirata.) A hadbírószék ítélete következtében Dreyfust újra letokozták.

— **Tüntetések.** (A »Pécsi Figyelő« eredeti távirata.) Párisban minden csendes. A Libre Parole előtt kisebbszerű tüntetés volt, azonban a rendőrség a tüntetőket szétkergette. Lyonban a Droit de homme-féle egyesület egy tiltakozó gyűlést tartott és miután a rendőrség felhívására nem akartak távozni, 20-at közülük letartóztatottak. Marseilleben a »Patriota Liga« háza előtt tüntetés volt, 10 embert letartóztatottak.

Hirdetések.

2788. sz.

Tlkv. 1899.

Arverési hirdetmény.

A dárdai kir. jbiróság mint tlkvi hatóság közhírré teszi, hogy Bibari Benő végrehajthatónak Plavsin Márko löcsi lakos végrehajtást szenvedett ellen 10 frt tőke és jár. iránti végrehajtási ügyében az árverést a dárdai kir. jbiróság területén levő Lőcs községben a 131. sz. betétben felvett A. I. 1—10. sorsz. urbéri illetőségéből Plavsin Márko $\frac{1}{3}$ -ad részére 598 frt becsárban megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az 1899. évi szeptember hó 25-ik napján d. e. 10 órakor Lőcs községben a

8936. szám.

Ki. 1899.

Pályázati hirdetmény.

Baranyavármegye hatóságomra bizott baranyavári járásához tartozó: **Bellye, Kopács, Darócz, Laskó és Eugenfalva** községek szövetkezetéből álló

bellyei körjegyzői állás

nyugdíjazás folytán megüresedvén, ezen: évi **1200 frt** készpénzfizetéssel, **60 frt** irodaátalánnyal, 4 öl tüzelőfának **40 frtban** megállapított váltságösszegével, (egyébként a körjegyző összes tüzelőfaszükséglete díjmentesen lakásához szállítatik), **80 frt** körjegyzői szolgatartás átalányával, természetbeni **lakás és kert**, a bellyei határban 1312 k. hold **szántó** és 51505 k. h. **rétnek** s a kopácsi határban 16 hold **rétnek haszonélvezetével** egybekötött állásnak választás utján való betöltésére ezzel pályázatot nyitok és a választás határidejéül **folyó évi szeptember hó 27-ik napjának délelőtti 9 óráját**, helyéül pedig **Bellyén a körjegyzői irodát** tűzöm ki.

Ehhez képest felhívom pályázni kívánókat, hogy képesitetségeket és eddigi alkalmaztatásukat igazoló okmányokkal egyébként szabályszerűen felszerelt ez irányú kérvényeket **folyó hó 25-ig** bezárólag hozzám annyival inkább nyujtsák be, mert a netán később érkezett kérvényeket figyelembe venni nem fogom.

Kelt Dárdán, 1899. évi szeptember hó 9-én.

Stenge Ferencz

főszolgabíró.

Felhívás!

Ezennel van szerencsém a t. cz. osztálysorsjegy-vevőknek becses tudomására hozni, hogy az **V. sorsjátékban** az első osztály huzása **f. é. november hó 16-án és 17-én** tartatik meg és a következő számok főelárusításomban beszerezhetők:

1351-től	1400-ig	28101-től	28150-ig	45801-től	45850-ig	73976-től	74000-ig
3276	3300	32476	32500	46901	46950	76401	76425
6051	6075	34301	34325	48576	48600	78776	78800
6176	6200	34976	35000	51101	51150	82926	82950
14776	14800	38526	38550	52601	52625	87026	87050
16376	16400	39226	39250	64501	64525	91901	91950
25101	25125	39301	39325	68076	68100	92226	92250
26626	26675	45601	45625	68401	68450	95276	95300

Minthogy már e hó közepén az **V. sorsjáték sorsjegyeinek kiadását megkezdem**, felkérem a t. cz. vevőközönséget, kik a fent felsorolt számokra játszani kívánnak, megrendeléseiket legkésőbb **szeptember hó 15-ig** hozzám juttassák, mert csak akkor számíthatnak biztosan a megrendelt számra.

Az első osztálynak az ára:

$\frac{1}{1}$ = 6 frt, $\frac{1}{2}$ = 3 frt, $\frac{1}{4}$ = 1 $\frac{1}{2}$ frt, $\frac{1}{8}$ = 75 kr.

A megrendelt sorsjegyeknek árát sziveskedjék postautalvánnyal hozzám minél előbb beküldeni, hogy a kívánt sorsjegyszámmal biztosan szolgálhassak.

Teleki Zsigmond Pécssett

a m. kir. szab. osztálysorsjáték főelárusítója.